

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesnyelre 1 frt 50 kr.

Egyes számok ára 15 krajczár.

Előfizetési számlát a kiadóhatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díja:

Öt hasznos poltiszor 5 kr. Bármely minden beiktatásnál 30 kr.

NYilttér garandó ára 30 kr. — Nagyobb és többhírű hirdetések jutányosan csökkenthetők.

A lap szellemi részét s a nyilatkozatokat mindenki szabadon közölheti.

Előfizetési pénzek, valamint a kiadóhatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Kiadóhatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok“

1882-ik évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.

Fél évre 3 frt.

Évesnyelre 1 , 50 kr.

Egy hónapra — , 50 kr.

As előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz csatolva, — legelőszörben postautalvánnyal — a nyomtatandó példányok s pontos szétküldés tekintetében, mielőbb be kell küldeni.

Kék László,

kiadó s lapnyelvényező.

Horváth Danó,

fel szerk.

B.-Gyarmat nov. 11.

Herophilos, az ós görög orvos azt mondta: Hol egészség nincsen, ott bölcsesség nem fejlődhet, művészet nem nyilvánulhat, erő harcra nem kelhet és vagyon élvezet nem nyújthat.

Ezen állítás, hogy megczafolhatlan, mutatja azon tény, hogy Európának művelt államaiiban, a közegészségügy mindenütt előtérbe lép s a napi kérdések között méltó helyet foglal el, különben ott, hol a közvélemény és a társadalom érdeklődik a közegészségügy iránt, mintán lehetetlen annak jótevényt következmenyeiről meg nem győződni.

Kormányunk a közegészségi törvény életbeléptetésével ama igényének ohajván megfelelni, a mellyel tartozott a társadalmunk s különös gondvisselással igyekesett a szegények irányában gondoskodni; hogy azok minél kevésbé legyenek terhére a társadalomnak. Ezen humanisztikus azelleműl áthatott közegészségi törvényünk, — mely a külföld tetszésével is találkosott, s mely valóban minden pontban udvs intézkedéseket tartalmaz, s nagyon is elégséges arra, hogy népünk ez irányban kielegítve legyen, — sajnos azonban, hogy ezen udvs intézkedések nem hajtatnak végre kölben. Alig van megye, korántsem város, mely önhatalóságilag iparkodott volna a közegészségi ügyben a viszonyokhoz képest felmerülő hiányokat orvosolni.

Igaz, hogy új egészségügyi törvényünk csak 1876-ik évben jött a világra, mind a mellett már a rövid idő alatt is lehetett némi eredményt észrevenni; — azonban ez mind kevés, mert a legutóbbi időben megojtott népszámlálásból kitűnt, hogy megyénk lakóinak száma jelentékenyen apadt.

Ettől indittatva, a megye közigazgatási bizottsága nem késett a szükséges intézkedéseket megtenni.

A közigazgatási bizottság eme intézkedését a „Közegészségügyi Kalausz“ című kiadványban szerkesztett szaklap méltán kiemeli, midőn erről a következéket írja:

„Nógrádmegye közigazgatási bizottsága a közegészségügy terén oly udvs intéz-

kedésre tette meg az első lépést, amely tekintettel az ügy kiváló fontosságára, megérdemli, hogy országoszerre megismertessék és mentő számban törvényhatóság részéről követésre találjon.

A nevezett megye közigazgatási bizottsága ugyanis, azon okból, hogy a minapi népszámlálás a megye lakosságának az utolsó tíz év alatt fogyásáról tett tanúságot, szűkegesnek találta, ezen kedvezőtlen körülmény okának lehető kifizetését eszközölni a végből a járási egészségügyi közegek a megyei közegészségügyi bizottság elömlenkálata alapján, ezen adatok beszerzésére és betérjesztésére utasították, amely begyűlendő adatok s az egészségügyi bizottságnak majdnem ezekre fektetendő véleménye alapján, a közigazgatás terén mindazon intézkedéseket megtenni, amelyek az egészségügyi állapotok jobbítására hatékonyaknak mutatkozandnak, és amely nagyrabecülendő törekvés biztos alapjául a megye bizottsága által épen ezen kedvezőtlen eredmény hatás alatt megalkotott egészségügyi szabályzat fog szolgálni, amely egyrészt a közegek közegeket szervező szeszektetésbe hozza a megyei egészségügyi közegekkel, a körorvosi intézmények gyakorlati értékesítését biztosítja, más részi módot nyújt az egészség-rendőrellenes szokások és visszaélések kiirtására és megorlására.

Nógrádmegye derék közigazgatási bizottsága ezen a humanizmus, valamint a hazafiság szempontjából egyaránt kimagasló intézkedésre által oly érdemet szerzett magának, amely elévülhetlen nyomokat hagy maga után nemzetünk hygieniájának történetében.

Ehhez járul, a fennsított közigazgatási bizottság, megörve az 1876: XIV. t. cz. nagy jelentőségű intézkedést, bendő buzgalommal törekszik annak kincseit kiaknázni s a kormányzata alatt álló megye lakóinak boldogítására felhasználni.

S ezen jelenség annál örvendeteseb, mivel nálunk sajnos az egészségügyi intézmények még sok törvényhatóság területén mindekkorig nem birtak ama polczra emelkedni, amely pedig méltán megilletné őket.

Nem egy megyét ismerünk, a hol az intelligens osztály is a népre octroyalt intézménynek tekintti a közegek körorvosi intézményét, amelynek képviselőit kicsinyli, tudományát ócsárolja a hivatalos cselekvőségét lehetőleg bénítani törekszik.

Nógrádmegye felfalálta a helyes próbakövet annak, mily becsértke van a közegek körorvosi intézménynek, de amely csak akkor lehet aszá, amivé lennie kell, ha nem isóllatitak, nem tekintetik felesleges sujtásnak a megyei közigazgatás dolmányán, hanem szükséges nélkülözhetetlen factornak, amely nélkül ma már egyetlenegy megye sem boldogulhat, mivel a nép egészségügyi viszonyai felett való felügyelet hiányában a népnek emberi existenciája sem képzelhető.

Igy helyesen értelmezi az egészségügyi

törvényt Nógrádmegye közigazgatási bizottsága a midőn elrendeli, hogy a közegek egészségügyi közegek szervező szeszektetésbe hozandók a megyei egészségügyi közegekkel, csakugyan ez biztosítja a körorvosi intézménynek gyakorlati értékesítését.

Ne is gondolja azt senki, hogy azt a szegény közegek körorvost ott a megye valamely félreeső falujában legjobb lesz egészen elkönyölni magára hagyni, aki legfeljebb akkor szólhat, s pedig közvetve a járásorvos által, ha nagy kegyesen valamire néve esetleg ő is megkérdeztetik s aki oly annyira távol áll a megyei egészségügyi tisztai személyzetétől, miut a saturnus bolygó a földtől.

A közegek körorvosok, nem is tekintve azoknak rendszerint époly, sőt néha magasabb qualificációját is, mint a mindvel a megyei orvosi közegek bírnak, teljes joggal és méltányossági szempontból megvárhatják, sőt hivatászerre feladatuk észszerűbb teljesítésének oka folytán meg is követelhetik, hogy a megyei egészségügyi közegekkel szervező szeszektetésbe hozassanak, különben legjobb képességük s legnemesibb igyekesetük mellett is nem lesznek ők egyebek, mint festott fák a nemzeti cultura papir decorációján, amelyek sem gyökérrel nem bírnak, sem gyümölcsöt nem hoznak, sem árnyékuk alatt a betegesben kifáradt emberiség enyhítő pihenésre nem találhat.

A közegek körorvosi intézmény nagy kincse népünknek, csak értékesíteni kell tudni azt úgy, mint Nógrádmegye közigazgatási bizottsága, amely mint ilyen, valóóságos pharosi világitó torony az elfogultságot, kicsinylések, értelmetlenségek és indolentiák sötét teagorán.

Dr. F. F.

Megyei ügy.

Egilmayer Adolf kir. és megyei főmérnök tr hosszabb memorandummal terjeszti be a megye közigazgatási bizottsághoz a jövő évi kismunka költség előirányzatot, melyből a következéket vonják ki, megjegyezvén, hogy az előirányzatot tértáraz miatt a jövő számban külsőltük:

Ha végig tekintünk Nógrádmegye elég terjedelmes úthálózatán, azt kell tapasztalunk, miszerint az országos érdek útvonalak közül csak kevés van egészen kiépítve, s a melyek tényleg ki vannak építve, azokat vagy az állam építette, vagy régebbi idők érdeme lévén, fontosság tekintetében a kiépítésnek mögött állanak. — Az állam által helyreállított utak kivételével pedig teljesen elhanyagoltak a vasúti állomásokkal és szomszéd megyékkel való csatlakozásokat.

Az úthálózatnak előbb jelzett hiányain az utak építésének jelenlegi rendszere segíteni nem képes, mert:

1. Az utaknak járásoknál való építésnél a közegek nagy hátrányára ezen megye, melynek nem csak politikai, de közgazdasági tekintetben is egy egészét kell képznie, a hat járás merint ugyan anynyi külön álló fractióra válik, melyek mindegyike az utak kiépítésére önmagában képtelen.

2. Az eddigi rendszer mellett évenként a megyének 15 különböző pontján törvényen az építés, az által a tőke és munka merében elforgatottatik, és a kicsinyben való építés drágább voltánál fogva az út-

vonalak teljes kiépítését szerfelett bosszú időre elhalasztván, a megye legtöbb vidékét nemhogy kielégítést, de általában a közeledekkel szembenesével és évenként megújult háttérrel látja.

3. A szentimentális építési hívtársak névén ép olyan, mint a fontantársak háttérben. A dolog természeténél fogva a helyes gyakorlat szerint az építési munkák nem szabadok elvárni, hanem összefüggésben folytatásig tartanak, és téves azon állítás, hogy csak azelőtt kezdődjenek, amíg a rossz helyeket kell kiépíteni, a további rossz helyeken aztán majd csak el lehet menni. Ily elvekkel lehet ugyan viccelődni, de a közeledekkel szembenesével járhatóvá teszi, de fő közeledekkel utakat kiépíteni így nem lehetőséges. Mert a kiépítésnek azelőtt kezdődnie kell, hogy azokat a munkákat megkezdjük, amelyek a legrosszabb állapotban vannak, és ha ez az egyik helyen megtörténik, azonnal felmértünk panaszok, más oldalról, hogy más helyen semmi rossz helyek keletkeztek, és hogy miért nem javították az út ott, a hol a panaszok szerint az állapotok rosszabbak stb. és így az elégtelenség és félbehagyás soha meg nem szűnik. Ekkor járul hozzá az is, hogy az így előtérben építési munkák folytatása rendkívül nehéz, és az út helyen semmi tökére nemnek. — Erre ezen megye számtalan példát mutat.

4. Nem utolsó sőt igen fontos tekintet a szellemi és művelési munka egyszerűsége, — mely tekintet az utazók számára is különösen megterhelővé teszi, nem mellesleg a megérdemelt. — A kiépítési munkák megkezdését, hogy egy 12—15 kilo méteres hosszú útnak egy évben való befejezése, továbbá a munkák, építési munkák, műveléses ellenőrzés és felügyelése mennyi munka és fáradsággal van összekötve, bizonyára nem fogja állítani, hogy a munka egyszerűsége — egyáltalán a kényes lemeze való töréssel, hanem befogja látni, hogy ez a munkák és a munkák helyes kivételre méltatlan munkák.

5. Az által, hogy az utak építése a rendelkezésre álló nagyobb nagyobb összegek között minden járásban folytatni, a salomoni igazságosságunk elég van ugyan téve, de vajjon biztosítva van a mindennapi által elvárható eredmény, hogy gyorsan járható legyen az utak felújítások.

Erre a válság magy arja a leghelyesebb válasz.

A legfontosabb útvonalak mindegyikét kiépítve, és a megye minden vidékén felhagyatnak a panaszok az utak járhatatlan állapotai miatt; a közvélemény pedig, mintán a tömeges panaszok a dolog természetéből fogva gyökeresen elszakadnak az intézkedések és a bajok megakadályozásának, a haláluk és közegek ellen fordul, és azokat rejti fel mutatással azt, amin csak a rendszer változtatása kéne segíteni. — De különben azelőtt téve a jelenlegi rendszernek azon egyszerű előnyét, hogy a közmunka és válság pártján a többség háttérben egyesek érdekében való egyoldalú felhasználását lehetetlennek teszi, azon kérdése körül fel, vajjon ezen biztosíték a jelen viszonyok között szükséges-e és annyira fontos-e, hogy

miatta ezen megye közeledekkel érdekei teljesen háttérbe szorítsanak?

Nemzet szerint nem: — Mert ha képelek vagyunk a jelenlegi rendszer egy oly intézkedéssel pótolni, mely által a megyének mint egésznek érdeke mellett, a járárok külön érdekei is megőrizhetők és biztosíthatók; ha felállítjuk azon elv, hogy a már meglévő és kiépített utak észrevett fontosságukban szükségük a munkák biztosításnak illetve elvonatnak, és csak a fontantársak szükségletek okmérése után fenntartási összegek fordítanak a közérdekű utak gyors kiépítésére, melyeknek sorrendje előre megállapítandó, teljes valószínűség változatlanul és megörökös végrehajtandó, — ez esetben nem foroghat fenn több ok arra, hogy egy inpraktikus és közgazdaságilag káros rendszer továbbra is fenntartsanak.

Minden képzeltető érvelésnél azonban világosabban és érthetőbben szól a 3 alatti ide csatolt táblázat, melyben a törvényhatósági utak teljes kiépítésének esélyei vannak feltüntetve; — A) alatti a járási rendszer megtartása mellett, B) alatti a program szerinti kiépítés elfogadása esetén.

Egyöntetűleg okázt a jövő évi esedékes inügyi törlesztési hányad elengedettek és az építési összegek évenként egyenlőnek váltettek fel. — A kiépítések folytatásáért fenntartási szükséglet fedezése pedig részint ésszerű takarékoság által, részint az amugyis igen alacsony váltásdíjaknak mérésével felelősek által fog elvértetni.

Különböző a váltásdíj felemelése tekintve az átlátható kiterjedettségét és a váltásdíj összegek csökkentését, bármely rendszer mellett sem lesz elkerülhető.

A 3 alatti táblázat baloldalának megtekintéséből nyilvánvaló látni, hogy a megye átláthatóságának teljes kiépítése az eddigi rendszer mellett mennyire kedvezőtlen esélyekkel bír, melyek szerint a jelenlegi sajnós állapot egy egész nemzedékre fogva kiterjedni; míg a jobb oldal szerint az erő egyesítése és a nagyobb mértékű építési költségessége miatt a megye fontosabb útvonalai 6, — az összes utak 17 év alatt minden egyes vonal pedig sokkal rövidebb idő alatt fog kiépítettni mint a jelen rendszer folytatása mellett. — Hol ezámok beszélnek, ott elhallgatnak az egyéb érvek!

Az érdemleges elhatározás a Tökintetes közigazgatási bizottság kerében van, de tisztellett alulírtnak mint szakelődőnek közeledekkel, az utat és módot megjelölni, mely szerint a megye közeledekkel viszonyait javítani és fejleszteni lehet; mert ha ezt nem tesszük, megérdemelném azon szemrehányást, hogy nem követtem el mindent, a mit a közérdek tőlem méltán követelhet, és igazolt lenne azon gyakori vád, hogy az utat rosszasságának csakis a szakemberek képtelensége az oka.

Most, midőn a megyei közmunka tartozása kéne majd nem, egészen megváltatik, és ez által a közmunka alap évenként 100,000 frton felül áll, midőn a váltásdíj-pénzek oly kedvezően folynak be, hogy

a megye fizetési-közeledekkel minden percében eleget tehet, és midőn az 1874 évi törvény inügyi közeledekkel részletekkel: törlesztési évenként körülbelül 1000000 frt közeledekkel maradni építési munkák: elrakott az idő és alkalom, hogy ezen megye közeledekkel munkáinak javítására és továbbra fejlesztesse a gyökereit inügyi közeledekkel és mindezen erről az eszközök megvannak, kívánatos, hogy ezek helyesen és célirányos alkalmazása ne csak jámbor óhajjal maradjon!

Az inmet előadottak alapján bátorodom jelen közeledekkel előirányzatnak a 2 B alatti részletekkel való elfogadását ajánlani, mely szerint a meglévő kiépített utak teljes jó karban tartása mellett a rendelkezésre álló váltásdíj Összeg minden évben egy, vagy ha az Összeg engedi, több útvonalat egészben kiépítésére fordítatik.

Azon kérdése felicit, vajjon melyik az építési munkák a jövő évben, a Tökintetes közigazgatási bizottság bölcse belátása döntés; reményem azonban látó vagyok a kiépítetlen útvonalak közül a közérdek szerint legfontosabbat, a szegény polgárok vonalnak első sorban való teljes kiépítését javasolnám, mely oly útvonalt, mely a megye közérdekét és a terményekben és ipolyolgat a legközelebb fekvő vasút állomással hozza összeköttetésbe, feltárja és értékesíti azon kincseket, melyek ezen útvonalt mentén a föld mélyében rejlnek.

Hogy a többi megyei útvonalak gyors és időszere kiépítése is biztosítva legyen, jelen előirányzat kiegészítő részét képezi a 3. sz. táblázat jobb oldalán Balajt az Összeg után kiépítésének programja, mely legjobb és elfogadatlannal meggyőződésem szerint úgy a közérdek mint az egyes vidékek érdekeik leginkább megfelel.

Ezek által tisztellettől javaslatom oda téved, méltóztaték a Tökintetes közigazgatási bizottság a megyei közgyűlés által rá ruházott rendelkezési jognál fogva, jelen előirányzati javaslatot a 2 B-vel jelölt részletekkel egész terjedelmében elfogadni és az utaknak végleges kiépítésére vonatkozólag megállapított programot, mint a jövőre kibetűlt intézkedést, illetékes elhatározás végett a megyei közgyűlésnek előterjeszteni.

Kelt: sz. Eulmayer Adolf kir. főmérnök.

Nehány szó a jogászokról jelentőségéről.

A „Nógrádi Lapok“ felvit a b. gyarmati jogászokról megalkalmatás. Nemhogy valósi, azt hiszje, hogy szornit anyagi helyzetekben ismét valami följelleges kiadásról van szó, a mi nélkül elcsibbantok, sülkészek találtak az érdeklődő közönséget arról győzni meg, hogy a jogászokról életrajzok mindazonkik kik életpályájukról fogva jogorvoslatiállással foglaloznak, vagy annak következtül.

Ezen osztályba tartoznak nem csak a bírák és ügyvédek: de a közigazgatásnál, adófelügyelőknél,

A „NOGRÁDI LAPOK“ TÁRCZAJA.

„Új Harangok.“)

Kedveltek meg az új harangok
Kiallaknak töl emeztet
A világ szaja — földi hangok
Nem emeltek fel lelkemét!
Pedig itt a földnek jordan
Közös édes most nincs lét;
Csak a szabadság templomában
Léti fel lelkem örömet!

Oh csodálj meg, Agi semnek
Közelítők dala! —
Ha világos ég — harci ének
Dél — emeltes — dala! —
Oh égi szent, nem hiált né!
Lelkem csak téged hallana
És hangod háján dallamától
Né a bíró szallana. —

Ingy hangszert, hisztet terenyben,
Képezt en hányatott felkém.
Ezt hangszert hívták van —
Szabadságom hívták. —
Ah én te szallana! — új reményem
Néll kihalás erembe!
Hogy hangod érve — nincs semmi kétség
Ejtesd a bíró rövbe!

*) Előadottak a megyei közgyűlési felszólalás inuapályos oktatás 23-án.

Bírók rövbe? hajh, nyíló szája
Sírtem sötét ajkain!
A hol szajn ringató dantja
Angánk mely szorítottánk.
Alanni kell! De ideb álmon
Ha te szallana alalónk!
Ébredésom könnyebben várom
Szavára az állatoknak —

Ah csodálj kedvelj
Szivem hangodtól
Újra éléd!
El, végtelensébe
Képeztél hangod
Gölkem véle!
Farkas Géza.

A borról és ivásról.

Dávid, a király: próféta talán semmivel sem biztosított magának jobban a mulatni szeretők hályját, mint azon mondásával, hogy: „A bor megörvendetefi az ember szívet!“

Es csakugyan igaz van; hiszen a nemes ital fokozza a szellem működését, előzi a gondokat, a szegénységet, a gazdagságot emberesebb gondolkodásává, a bölcslet nagy gondolatok és tettek iránt teszi fogékonyabbá, sőt néhány garsáért még bátorságot is íhatunk, ne épen székeség.

Mi tehát legyen; de nem tessék be a föld is az eszt, nem véssék a folyamok árja a mindig szomjas tengerbe, és maga a mosolygó ég is, nem huzsa a magában fölföld a vizet?

A régiek bortkedvelői közül ki ne ismerne Anakreon ódáját, melyben minden, a nap, föld, tenger és föld; fák és levegő versenyt lástik és csak épen mi mérsékelt mindent télenl és ne kapunk kedvet háborozni az, a mi a végteleen természetnek is oly jól esik, amidőn pedig nekünk kétszerte több okunk van háfelejtőről gondoskodni és oly állapotot elővárasolni, melyben még ellenségekkel is mielőtt megbocsátó keblünkre öleljek?

Csodá-e tehát, ha a történelem minden korakában, a föld majdnem minden sópénél az aranyhalt tartalmazó serleg sorra járt az ünneplések alkalmával, hiszen a mi jó és szép, azt korán ismerik, a rossz pedig sohasem jön elég későn. Az új testamentum szerint, midőn a kánaai menyeközön elfogyott a bor, ki volt az, ki ilyenkor törtéteft? A világ első emberbárta, Jézus; ezt takadalmi jó kedvében meg a vívből is bort vécsmolt. A szent száj magasztalói külsőesen tisztelőben tartják azon mondását: „Fiam elfogyott a borok!“ és az összes pasziók történeleiben az ivó e két szót szereti különösen: „E szomjazom!“ és háttérzötten hamisítottak mondja azt a belyet, hogy „Hadd öljek el e pohár!“

A bor az év minden ajándékai között a legnobiles, a nap a szó szoros értelmében a borbain nyugaszik le. A valódi bor ivó a borbort orrán hordja. — míg a legnagyobb király is azt csak vállán viseli; Bachus boldondnak tartja, mivel ő a hordón és nem a hordó előtt ül; — Diogenest pedig még nagyobb boldondnak, hogy egy üres borbóval megüdött előgedni.

Hajdan egy tekintélytelv bírták; ki rákat el tudott viselni, mert abból erős testalkatra szoktak volt

leték készítésénél alkalmazott az állam- és megyei hivatalok is, kik a fogalmazott ezekben működve, alapos törvényudományt kell bírniuk, hogy a községeknek hasznos szolgálatakat tölthessenek.

Mióta a magyar nemzet létezik, nem volt oly kor, melyben elmaradottságot jórátenni, s a nyugati mivel államokat utólérni egy törekedni volna, miként napjainkban. Új büntető törvény; később van a büntető perrendtartás; új a cselekvőtörvény; általában félben van az ipartörvény, átdomittatott a polgári perrendtartás; kiállításba van helyesve a várva várt polgári törvénykönyv; a közigazgatás reformja égető szükségé válik s a többi, azval az Állami ügyei s községi élet hangosab követelik a maguk létjogosultságukat, s ez érdemben a császári törvények megalkotását.

A törvényeket gőszörel alkotják: de valjuk meg az igazat, hogy akik megszereshetik is a drága törvényeket, s kommentárokat, még a szakemberek is többnyire fölvágtatva hevertelik azokat asztalaikon, és csak akkor kápkodnak utána, midőn valakinek egyes eseteleket eszükébe van a törvényről s törvényrendelettel megismerkedni. Ily módon a törvény szellemébe behatolni nem fogunk, és szakírtákká nem fogunk válni soha. De ha egyetlen alkalunk, és köz költészen a lehető takarékossággal megszerünk minden törvényt a jeles szakunkat, járatosnak szaklapokat, és hetenként a megasztalt órában összejövünk, fölolvastatjuk az életbe léptetett vagy léptendő törvényeket s kormányrendeleteket, eszmét cserélünk fölünk, és meghallgatjuk az életbe való fölolvásokat is: akkor vértünké válik a törvény, és lesznek tekintélyes számmal talpraesett bíráink, ügyvédek, közigazgatási s egyéb állami hivatalnokaink; és az ügyvédi kamara is kellő hasznát vonndi az ügyrendtartási azon törvénynek, mely szerint jogosítva van a törvényjavaslatok fölött a kormányának fölterjesztéseket tenni.

Ha megmondjuk, hogy a könyvtárakat leg szorgalmasabb beállítását legutóvalabbról sem ér föl az előszóval vitakozásokkal; mert ily módon a tárgyak minden oldalról megányatnak, és az igazság, a jeles eszme érvényre emelkedik; mivel hogy sok fében sok a különböző föl fogás és tudomány, és az kikéncésé válik. Ily módon a jogászok válogások iskolává női ki magát, amelyben a törvény bolt bettje a különböző fölvilágosítás, a gyakorlati alkalmazás által megelvenél, és a különböző szakmában működő hivatalnokok egymást kölcsönösen fölvilágosítván, az egészben nagyobb lesz az össhang; sőt a tárgyalás által a viszony is szívesesebbé válik; mert befűtjük az illetők, hogy ők a jogszolgáltató állannak mind megannyi községi, s az összhangzatok egészenek alkatrezései; így az igazságot az értéke fölülmond bennük, s a egymás oktatói s fölvilágosítói lesznek; míg most gyakran kicsinylik s lenézik egymást, s a kaszterrel naponta jobban elharapódáik.

As egyesülés csodákat mivel. Most az alkalom a megalakulásra mintegy kínálkozik; most a császári emeletén készülőfélben van egy alkalmas szoba, mely minden kellekekkel bír a jogászok befogadására. Egy szoba kibérelése nekba sem kerülhet. E cas

alobgyelet megengedi, hogy a szolga az egyeletet is el láthassa. A ki befárad a tudományos vitába vagy olvasásba: benyit a császári helyiségbe, és talál egyéb aszrakozást. Leznek néhányan vidékiek is, kik feledjért tagokká lesznek, hogy a székhelyen időzvé, a a kör helyiségét meglátogathassák, s annak működésében legalább az irodalmi téren részt vehessenek; mert hogy a kör a nagy közönségre is jótékonyan fog hatni, s fontosabb megállapodásait a körüljeggel is fogja tudatni, azt előre föltelelezem; mert kár volna véka alá rejtetni a sok hasznos eszmét, mely a körben meg fog születni.

A jogász közönséget fölölölgea bővebben felvilágosítani hogy belássa, miszerint az egyesülés szellemi és anyagi haszonnal jár, s így a tagai díj korántsem valami kidobott pénz; minél fogva általános érdeklődésre a tömeges részvételeire joggal számíthatunk.

Bodnár István.

Városi közgyűlés tartott f. hó 6-án; melyen a kaszárnya ügy fontosságánál fogva a szokottnál nagyobb számban jelentek meg a képviselők. Ez alkalommal kimondatott az is, hogy „pro memoria” a legközelebbi mult gyűlés jogkönyve a közgyűlésre felolvasandó s hitelesítendő. Állandó hitelesítőkül: Reményfy József és Kövy Tivadar urak választottak meg. Reményfy József azon jelentés, hogy B. Gyarmaton f. évi April 1-től decz. 31-keig a cukor, kávé és sör adó 2940 forintban vettették ki a mult hó 26 ki felosztalással tárgyalások alkalmával, tudomásul vétették. — Ezután fölolvastattak a honvédelmi miniszter 33,601 számú leirata, melyben a felállítandó lakatnaya építésére czélzó tervek és költségvetés viszaküldése mellett értesíti a várost, hogy az 52 ki honvédszállóalajra o helyiült elhelyezését biztosítja, ha a lakatnaya építése a fennálló bérleti cselekmények határidejének lejáratá előlt befejezést nyer a rendelkezésnek átadható lesz; végül tudatja, hogy a lakatnaya használata után 2200 forint évi megtérítési átalány biztosítatik. Az ügy lebonyolítása egy állandó bizottságra bízottik, melynek tagjai: Reményfy József, Kövy Tivadar, Havas Gyula és Balintner Otto urak. — A városi tisztújítás küzörszében lévén, a jegyző utasítottik, hogy a választók névjegyzékét decz. 1-éig készítsen el. Tett panasza folytán Mescha András N. Körtösi közönségben tulajdonos felhívandó lesz, hogy a közönsérről mennyiségét mérésre fel, a súlyt a fuvarelevélben tüntesse ki. Előterjesztették, miszerint a polg. iskola érdekében a város képviselő testlete által a miniszteriumhoz tett fölterjesztést érinőleg a „Nógrádi Lapok”-ban Kigyóssy, Komjáthy és Bodoli tanítók aláírásával megjelent, csafoló nyilatkozat megtorlása iránt intézkedésre téessek. Az iskolaszékhez tételük át. A „Nógrádi Lapokban” leirt — Quitner Dávidné korcsmájában történt verekedésre nézve a rendőrtanácsos atasítva lett, hogy a feljelentést a zárórák meg nem tartása által elkövetett kibégás miatt a szolgabírói hivatalnál tegye meg.

Irodalom

As Ország Világ című kéthetente kiadott lapunk képes lapnak IV. száma igen érdekes tartalommal jelent meg. A lap első írój Abrany Kossuti érdekes regényének, az Elvált férjnek folytatását találjuk; utána következnek „A király orvosa”, „A barócszallom című érdekes regény folytatása. A szépirodalmi részben van még Várady Ántalféé megvalósított műve: A halottak éneke. Igaz érdekes történelmi cikk; Mária Teresia királynő látogatása Magyarországon Dr. Csáki Dezse-től; továbbá van a szívetben egy szép irrt nemzetgazdasági cikk a fényűzésről, Laug Lajostól, és egy orvosi a talaj tisztogatásáról az ember egészségével. A társasban Jász Or. szellemes eszevesz s szellemről, és az apóbb rovatok, a. m. irodalom, zene, színház, képművészet, társulatok, hy-men gyászirat, régcsel, kiállítások, állhatóság, sport, stb. igen élénkek. A szívet több rejtélyes zárja be. — képek közöl első helyen érdemel említést Brack Lajos festő munkáinak, „Kellemes percek” című képe, továbbá A csikós. Ej a tengeren, Temetőben, Tiszaparti halászatok, a pártosi villanyosági kiállítás, Cirkuszi képek, stb. A gyönyörű kiállítás és változatos tartalma lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Ár: egy negyedére csak 2 forint 60 kr., és előfizethető minden könyvtaroknál, vagy a kiadóhivatalban (IV. koronaherzeg utca 3. sz. 1. sz. epelet.)

„Iparos Új Magyar”, a programot kifejező cím alatt Havas Gyula szólnokdobokamagyal tisztviselő a fővárosból, a vidék különböző részeiből, sőt a külföldről való legjobb szakírtók, — mint arról meggyőződünk — közreműködésével 1892. évi január havában beti lapot indit meg, melynek évi előfizetési díja 5 forint. Az előfizetési pénznek a szerkesztő nevére Dezse (Erdélyben) küldendő. A november 1-én megjelent műveltségnyom változatos, érdekes és értékes tartalmával fogva e lapot melegen ajánljuk az összes olvasóink pártfogói figyelmébe. A mutatónyommal tartalma: Fölhívás előfizetése. (Havas Gyula.) — Országos az ipartéren (Tassai Gábor.) — Ipari mozgalmak — Honi ipar és a területek. (Bíró Antal.) — Az iparifűtéség. (K. Nagy Sándor.) — A kolozsvári kiállítás ügyéhez. (Erdős Dániel.) — Bethleni szócselekmény. (Sebestyén József.) — Romániából. (Vándory Lajos.) — Ipari ügyi irodalom. (V. Nagy Sándor.) — Szociális rovat. — Szerkesztői szönet. — Tízecs. A sovreni porcellán gyár. Eredeti páriál tudósítás. (Mándoki Jenő.) — Hirdetések.

T. előfizetőknek, különben a közzététel, kik lapunk iránt határelében vannak, ezennel fölkerjük, hogy egy régi mint az idek határeléikait minél előbb be küldeni értesítsék nekünk. A lap fontossága annyira is elég nagy áldozatunkba kerül a gyér pártfogás miatt, ha ezen kezes előfizetőknek sem küldik be hűlés időben a lapert járó csekély összeget, lapunk a legjobb akarat mellett nem felelhet meg hivatásának.

Hírek

Jogászok van alakulóban B. Gyarmaton, mely nemcsak a helybeli de a vidéki jogászok közönségére nézve is jótékonyan igérkezik visszahatni. A jogászok szükségese voltak, és a jogász közönségre nézve nélkülözhetetlenül Bodnár István ur jeles cikke felhívást ismerteti. — Mi csak az alakulás processzusait kívánjuk röviden ismertetni. Az eszmét Kövy Tivadar, az ügyvédi kamara elnöke, — a közgyűlési tervén fáradozó munkó egységiség panditette meg, még a mult évben megállított a jogászok közt jelesen fogalmazott fölterjesztés, és az aláírás iránt, azon kérelemmel, hogy a jogászok iratkozzanak alá s a megalakulás végett küldjék be az aláírási iverket. Sajnos hogy a felhívás akkor hiában hangzott el; s az aláírási iverk közöl csak néhány került vissza. De Kövy ur az itteni jogászok közönség mezején magatartásuk nem rejtett vissza s ez évben a jelzett cselektől több 6-án az ügyvédi kamara helyiségében értekezletet hívott egybe, melyen, habár kevésen jelentek meg, — ezen fontos eszt minden oldalról megvitatás alá került, a Kövy Tivadar, Bodnár István, Balasz József és Reményfy József urak, minden oldalról kifejevén a jogászok szükségességét, — az értekezleten kimondottik, hogy a megalakulás végett aláírási iverk becsatolnak ki. Az aláírási iverk kezeletével Kövy Tivadar és Bodnár István urak bizattak meg. Ily aláírási iverk becsatolása László István urnak, Szécsényben Pintár Sándor urnak, Székelyháza Kónyos Bánya urnak és Bodnár Hederráry Antal urnak küldetett vidéki utazók gyűjtésé végett. (Megjegyzendő, hogy a vidékiek csak fel tagsági díjat fognak fizetni.) Ez alkalommal a költség előirányzat, és alapszabályok elészítése végett bizot-

következtetni. Mindamellett egy kis berágás Holofernek már fejébe került és a részeg Nagy Sándor mámorában keresztül döfte legjobb barátját Clitust és a sok irás által nagyon megérdemelt életét egy bosszu muriboz lehetne hasonlítani. A régiek erkölcsi igen durvak voltak, mulatságaiknál tehát akárhány olyan verekedés megesett, mint napjainkban a legalsóbb korcsmákban szokott. A bor oka igen sok viszálynak, jogos tehát, hogy a bor legyen a béko csökése is.

Minden nemzet, a míg a barátság okán állott, szívesen az irást; mert ez tűnősebb tette a képzoletet, előmozdította a nyugalmat és feledést, a vadak legfőbb javait és elűzi az unalmat, minden rosznak szűlőlkát. Ma az emberi társadalom a műveltség fokán áll már, az irás nem képezheti tehát foglalkozását, de azért ma is

„Majd az élet gondol gondra, Gondoljunk mi egy pohár borra!”

Sokszor de boldog egy részeg ember! Néhány pohár bor és ő az egében képrli magát. De azért akárhányszor mennyire nevetéses is!

A részeg egy másikonk balsórást íratja, mert azt hiszi, hogy ő a másik, lecsik a lépcsőről és ropant sajnálkozók a felett, ki őt felemeli; mert azt hiszi, hogy ő esett le. Ki ne dömerné azt az adomát, midőn az ur és szolgálja, — mindkettőn jól bekapva, — egy Ágyban feküdték egymás mellett, amikor az ur egyszerre csak így szól: „János, valaki foszik mellettem.” — „Mellettem is, nagyágyos ur.” „Dob ki azt a gazembert!” és János kidobja az ágyból saját gazdáját.

ag küldött ki, melynek tagjai: Kövy Tivadar, Far kas Ferencz és Vannay Ignác. — Az értekezlet, mely a fentebb sorozottakon kívül: Reményi Károly, Vannay Ignác, Dr. Bercsél Henrik és Horváth Daud urak is résztvettek, d. u. 1 órakor fejeztetett be. Az alkülsök, mint értesülünk, szép eredménnyel folytak, addig már 40 tag iratkozott alá.

A losoncai polgármesteri állomás betöltésére az alkülsők által még ekkoráig választási határnap kikötve nincs, azonban mint értesülünk, az legközelebb már kitérrel fog. Készséget sem szenved, hogy az alkülsők Losonca város polgármesteriül Pokorny Gusztáv úr egyhangulag fog megválasztani. — Ez esetben azonban Pokorny Gusztáv úr a közigazgatási bizottsági tagságról, mint mely állásával összeférhetlen is fog mondani, — s helyébe a legközelebbi megyei közgyűlés új bizottsági tagot fog választani. Ki legyen az? — A törvényhatóság elismeri Losonca város ama jogosultságát, hogy a várost a közigazgatási állás losoncai ember képviselje, s így ezen tag kinevezése, felléptetése és jófermán megválasztása is Losoncától függ. — Történet-e a tekintetben megállapodás, nem tudjuk, de mindenesetre, csöszszérő lesz, ha a kérdés máris tárgyalás alá vétetik. Eddig úgy értesülünk, hogy ezen megítélő és mindenestire fontos állásra Gellén Endre és Alk György urak pályáznak.

Ezestét napján szombat 9 órakor a b. gyarmati róm. kath. templomban Führer Róbert D. miséje adatik elő. Magán részeket Sakladányi Teréz és Gattler Anna k. a. éneklik.

A „Pester Lloyd“ múlt heti egyik számában a „törvényeségi csarnok“ között „Weisz Berta“ b. gyarmati lakosné bizonyos önzegyet tartalmazó pénztárczát Budapestre elvitte; ezért a budapesti kir. törvényszék által egy pár heti fogságra ítéltetett. Mintán ezen „Weisz Berta“ minden közelebbi megjelölés nélkül lón megnevezve; Weisz Soma b. gyarmati gyapjárakodó úr megkeresése folytán minden további

félreértesek kikérteése végett ezennel közteszünk, hogy ez a kibágozó nő nem az ő szintén Weisz Berta nevű leánya. — Különben ezt Weisz Soma úr leányáról, a minden tekintetben kitünő nevelő Weisz Ier ta kitasszonyról, úgy sem tételezte volna fel senki sem.

Hofschneider Ferencz. kávéház tulajdonos f. hó 9-én elméjében megtebolyodott

Losoncban a város kereszt főkégylete és losonca vidéki főkégylete okt. hó 30-án alakult meg. A losoncai főkégylet elnöke: Kunca Elek és Kovács Sandor, alelnöke: Alk György és Pongrácz Ede, jegyző: Ambrós Mór, gazdálk. Kunst János és orvosul Dr. Schenk Mór, a losonca vidéki főkégylet elnöke: Szegvártó Soma és Plichta Budai Irma, alelnöke: Farkas Károly és Pongrácz Ede, jegyző: Lassly Albert, gazdálk. Lassly István, és orvosul Dr. Plichta Soma választottak meg. Ezen kívül az előbbihez 25, az utóbbihoz 32 választmányi tag választott meg. Mindkét főkégyletnek ez idő szerint 302 alapító és rendező tagja van.

Korcsolya egyet van városunkban alakulófélben. F. hó 8-án ugyanis a tárgyan a polg. isk. irodahelyiségében bár nem nagy de (tölsilyben lévén a hölgyek) szép számú érdeklődők által előértékelést tartott Hanzly Márton úr kezdeményezése folytán. — Itt az értekezlet elnöke: megválasztott Dessewffy Elek úr jelezvén a célt, melyre a jelenlevők megjelentek, indítványozta, hogy a léte-iteni óhajtott egyet alapzabályainak kidolgozása s e lélek és testüdtő sport iránti minél szélesebbkörű érdeklődés keltece végett egy bizottság választassék. Indítványa egyhangulag elfogadlva, a bizottságot ekként választottak meg: elnök Dessewffy Elek, jegyző Luby Sándor, tagok: Dessewffy Elek, Harmos Gáborné, Fridecky Mathid úrbölgyek, Eglmayer Adolf, Garam Joad, Hanzly Márton, Tharászky Bező urak. E bizottság utasított, hogy az alapzabályokat minél előbb kidolgozva, ezeknek tüzetes megbeszélése s

illetleg egylettő alakulás végett aztán az érdeklődőket a „Nógrádi Lapok“ útján hívja meg. S már most remélhető, hogy ha Uller (a skandinávok korcsolya-istene) is úgy akarja ezen testedző és sokféle szórakozást nyújtó sport a télen egy kis élénkület fog üteni petyhüdt társadalmi életükbe. Óhajtottó lenne!

Gr. Pejacsevich Arthur az ősi Gyürky ház télyt most újabbban rendezt be, itt kíváuvávu állandóan megtelepedni. A grófról azon jótékony vonást is gyszabják fel, hogy legközelebb Gyürky Béla kitünő teke asztalát, mely szintén az ő tulajdonává vált, a szécsényi Casinónak ingyen engedte át. — A szécsényi casinó igazgató választmányja ezért jegyzőkönyvi közönyt nyilvánított, a ezen jegyzőkönyv az igazgató választmány egyes tagjai: Pinter Sándor igazgató, Zaduban Adám, Kriváczy Antal, Pokorny Pál Szojka Emil küldöttéig viték át a grófnak. A tekeasztal márvány alapsztú és 300 frt értékűre tehető. Hymen. Weisz Armin b. gyarmati kereskedő e napokban jegyezte el a szép Elfer Hermin k. a.

Feloldó szerkesztő

Horváth Danó.

Gróf Berchtöld Arthur úr Csákányházi erdejében, az újfalusi vasúti állomástól, órai távolságra bánya cölöp-talp vagy szerszám-nak alkalmas 1260 szál fenálló (8 hüvelyktől 23 hüvelyk vastagságig) tölgyfa eladó, venni szándékozók Füleken az uradalmi irodában jelentkezhetnek.

Felső-Petényben a Kamánházy féle birtok szabadkézből eladó, venni szándékozók alulírottán teljes értesülést nyerhetnek.

Kövy Tivadar

ügyvéd B.-Gyarmaton.

HIRDETÉSEK.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására adni, miszerint B.-Gyarmaton szűgyi utcában a „Balassa“ vendégfogadó épületében ujonnan berendezett van, norenbergi, lakatosárú és mezőgazdasági eszközök fűtő és kovács-szón kereskedést nyitottam.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri B.-Gyarmat, 1881. október 30-án, mely tisztelettel

Kubányi László,
vadászkodó.

Hirdetmény

Alúlirott igazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a még nem hozszabbitsott, illetve ki nem váltott kézizálogok az alapzabályok 26. §-a értelmében folyó 1881 év november 23-án és következő napokon mindenkor délután 2 órakor az intézet helyiségében nyilvános árverésen el fognak adatni.

Kelt B.-Gyarmaton, 1881 október 24.

A b.-gyarmati Népbank Igazgatósága.
3-3

Hirdetmény.

B.-Gyarmat és Tráza között fekvő Fekete vizi korcsma folyó évi november 1-től három egymás utáni évre bérbe adandó lévén, a vállalkozni szándékozók (zártajtánlataikkal) bővebb tudósítást nyerhetnek, a Gárdonyi pusztán,

Vajda Miklós
uradalmi kasznárnál.

B. Gyarmati első szépfestő, selyem és szövet nyomó

Czettel Armin

(lakik B.-Gyarmaton, a búzatéren Wiener házban.)

Miután külhon több fővárosaiban elég gyakorltságot és tapasztalást szereztem, bátorkodom a n. é. közönség figyelmét felhívni, hogy itt helyben szép és selyem festészetet és nyomdászatot berendeztem.

8 igy minden e szakmabavágó, u. m: bárony, selyem, gyapjú, pamut, fél-szövetek, kendők, és szőnyegeket, ugyezintén mindennemű férfi és női ruha darabokat szétfejtés nélkül, a legújabb rendszer szerint, minden színben festetnek, és isléces s divatos mintákkal nyomatnak, a pecsétet ócska ruhákból tökéletesen eltávolítatnak és kimosatnak.

Jutányos ár mellett, gyors kiszolgáltatás, -- esetleg gyógyszereseknél 48 óra alatt.

3-2

Árverési hirdetmény.

Alulírott, a b.-gyarmati kir. járásbíróóság 4844 - 1881. számú végzése folytán, ezennel közhírré teszem, miszerint a b.-gyarmati Takaréks és hitelintézet-nél elzálogosított s ki nem váltott sem meghozszabbitsott arany s ezüst nemű kézi zálogokra árverés rendeltetvén el, melynek, az érintett pénzintézet hivatalos helyiségében leendő cszközlésekre, határnapul folyó év s hó 30-ik szükség esetén következő napjának mindig délutáni 2 óráját tűzöm ki, melyre a venni szándékozók ezennel meghívom.

Kelt B. Gyarmaton 1881. nov. 2-án,
Vatter Gyula
bir. végrehajtó.